

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТУ**
Кафедра фізичної географії та раціонального природокористування

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декаан географічного факультету
 /Іван КАЛИНИЧ/
« 30 » червня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014.07 Середня освіта.
Освітня програма	Географія
Статус дисципліни	Географія
Мова навчання	вибіркова
	українська

Робоча програма навчальної дисципліни «**Основи наукових досліджень**» для здобувачів вищої освіти галузі знань **01 Освіта/Педагогіка** спеціальності **014.07 Середня освіта. Географія** освітньої програми «**Географія**».

Розробники: Корчинська Жанна Михайлівна, старший викладач кафедри фізичної географії та раціонального природокористування

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри фізичної географії та раціонального природокористування

протокол № 11 від «23» червня 2022 р.

Завідувач кафедри:

Степан ПОП

Схвалено методичною комісією географічного факультету

протокол № 10 від « 29 » червня 2022 р.

Голова методичної комісії:

Людвіг ПОТІШ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	2-й	2-й
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 3	3-й	3-й
	Лекції:	
	24	8
	Практичні (семінарські):	
	20	4
Вид підсумкового контролю: усний	Лабораторні:	
	–	–
Форма підсумкового контролю: залік	Самостійна робота:	
	46	78

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчальної дисципліни «**Основи наукових досліджень**» є підготовка студентів до проведення самостійних наукових досліджень у сфері географії та раціонального природокористування; оволодіння методами дослідницької роботи і набуття необхідних практичних навичок для її проведення.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, компетентності (ЗК) усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 4. Здатність працювати в команді.

ЗК 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 10. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

Фахові (спеціальні, предметні) компетентності (ФК):

ФК 1. Здатність до формування в учнів ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків.

ФК 2. Володіння основами цілепокладання, планування та проектування процесу навчання учнів.

ФК 3. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів.

ФК 4. Здатність до пошуку ефективних шляхів мотивації дитини до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання).

ФК 6. Здатність здійснювати виховання на уроках і в позакласній роботі, виконувати педагогічний супровід процесів соціалізації учнів та формування їхньої культури.

ФК 7. Здатність до критичного аналізу, діагностики й корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду.

ПК 1. Здатність усвідомлювати сутність взаємозв'язків між природним середовищем і людиною, розуміти та пояснювати стратегію сталого розвитку людства.

ПК 2. Здатність доцільно і критично використовувати географічні поняття, концепції, парадигми, теорії, ідеї, принципи для пояснення письмовими, усними та візуальними засобами явищ і процесів на різних просторових рівнях (глобальному, регіональному, державному, локальному).

ПК 3. Здатність застосовувати базові знання з природничих та суспільних наук у навчанні та професійній діяльності при вивченні Землі (світу), материків і океанів, України.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «**Науково-дослідна робота студентів**» є опанування низки навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП) впродовж 1–3 семестрів навчання у ВНЗ, зокрема:

ОК 2.1 Загальне землезнавство

ОК 2.2 Основи екології та екологія людини

ОК 2.3 Геологія загальна та історична

ОК 2.4 Ґрунтознавство з основами географії ґрунтів

ОК 2.5 Метеорологія та кліматологія

ОК 2.6 Загальна гідрологія

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «**Географія**», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Знає основні історичні етапи розвитку предметної області.	РН 1
Знає та розуміє принципи, форми, сучасні методи, методичні прийоми навчання предмета в закладах загальної середньої освіти (рівень базової середньої освіти).	РН 3
Уміє оперувати базовими категоріями та поняттями спеціальності.	РН 5
Уміє застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній	РН 7

діяльності.	
Добирає і застосовує сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів і здійснює самоаналіз ефективності уроків.	PH 8
Володіє формами та методами виховання учнів на уроках і в позакласній роботі, уміє відстежувати динаміку особистісного розвитку дитини.	PH 9
Знає та розуміє основні концепції, парадигми, теорії та загальну структуру географії, предмет її дослідження, місце і зв'язки в системі наук, етапи історії розвитку географічної науки.	PH 13
Формує в учнів уміння користуватися географічною та картографічною мовою в навчальному процесі, застосовувати алгоритми користування друкованою і цифровою картографічною продукцією при характеристиці окремих географічних об'єктів і територій.	PH 17
Застосовує базовий поняттєвий, термінологічний, концептуальний апарат географії, її теоретичні й емпіричні досягнення на рівні, що дозволяє інтерпретувати природно-географічні та суспільно-географічні явища і процеси, пов'язувати й порівнювати різні погляди на проблемні питання сучасної географії.	PH 18
Знає, розуміє і демонструє здатність реалізовувати теоретичні й методичні засади навчання географії для виконання освітньої програми в базовій середній школі.	PH 22

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Основи наукових досліджень**»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен	
Знати:	
⇒ теоретико-методичні основи проведення наукових досліджень;	PH 1
⇒ основні методологічні та методичні підходи до вивчення конкретних об'єктів, явищ чи процесів, тобто методологію наукових досліджень;	PH 3
⇒ основні форми НДРС, види студентських праць та особливості їх підготовки;	PH 5
⇒ загальнонаукові, конкретно-наукові та спеціальні методи наукових досліджень, їх зміст, функції та шляхи їх застосування;	PH 7
⇒ етапи наукових досліджень та структуру наукових робіт;	
Вміти:	
⇒ розрізняти поняття методології, методики, організації та технології наукових досліджень, поняття наукового методу;	PH 8
⇒ вибирати напрями наукового дослідження;	PH 9
⇒ працювати з джерелами інформації;	PH 13
⇒ опрацювати та аналізувати зібрану інформацію, використовуючи сучасну методологію наукових досліджень;	PH 17
⇒ формулювати висновки та пропозиції;	PH 18
⇒ правильно і коректно оформляти результати наукових досліджень;	PH 22
⇒ аргументовано виступати з доповідями за підсумками творчої наукової роботи;	
⇒ впроваджувати результати досліджень в практику.	
⇒ раціонально творчо мислити, розв'язувати наукові проблеми.	

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Методами навчання є. словесні (лекція, пояснення, бесіда, розповідь), практичні (семінарські заняття, практичні роботи), наочні методи (ілюстрації, демонстрації).

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з дисципліни є: виконання індивідуальних навчально-дослідницьких завдань під час практичних занять та самостійної роботи, доповіді, дискусії при захисті практичних робіт, модульні контрольні роботи; усний підсумковий залік.

Самостійна робота включає: опрацювання теоретичних положень навчальної дисципліни за результатами прослуханого лекційного матеріалу; засвоєння навиками підготовки студентських статей, тез, доповідей та ін. наукових публікацій, вивчення окремих питань передбачених для

самостійного опрацювання; поглиблене вивчення наукової літератури на задану тему та пошук додаткової інформації; та ін.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: усне опитування на практичних заняттях.

Форма модульного контролю: письмова контрольна робота та тестування.

Форма підсумкового семестрового контролю: залік в усній формі.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота			Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	50	100
16	16	18		

T1, T2 ... – теми практичних робіт

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота				Модульна контрольна робота	Сума
T4	T5	T6	T7	50	100
12	12	14	12		

T4, T5 ... – теми практичних робіт

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Макс. кількість балів (сумарна)	Кількість	Макс. кількість балів (сумарна)
Практичні заняття	3	50	4	50
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульний контроль є необхідним елементом модульно-рейтингової технології навчального процесу, який головно проводиться з метою оцінки результатів навчання студентів на визначених його етапах. Модульна контрольна робота з навчальної дисципліни «**Основи наукових досліджень**» проводиться двічі на семестр, згідно з розкладом модульних контролів визначених навчальною частиною за робочими навчальними планами в межах годин, які відведені на практичні заняття. До виконання модульної роботи допускаються студенти, які виконали усі практичні роботи, що передбачені програмою дисципліни. До початку модульної контрольної роботи студенти мають мати поточні підсумкові бали за виконання практичних робіт та самостійної роботи.

Виконання модульної контрольної роботи передбачає виконання студентом завдань трьох рівнів складності: перший – 5 тестів (2 бали за кожну правильну відповідь (разом 10 балів)); другий – 2 терміни (5 балів за повне визначення кожного терміну (разом 10 балів)); третій – 2 теоретичні запитання (15 балів за вичерпну відповідь кожного запитання (разом 30 балів)). Максимальна кількість балів одержаних під час модульної контрольної роботи становить 50 балів.

Перескладання підсумкового модульного контролю студентами, які отримали рейтинговий бал за модульний цикл, що відповідає незадовільній оцінці, проводиться не пізніше двох тижнів після атестаційного. Позитивні оцінки з модульного циклу не підвищуються.

Після завершення другого модульного контролю викладач оголошує загальну кількість балів накопичених студентом за семестр навчання. Якщо студент набрав 60 і більше балів, то залік може бути виставлений за результатами модульних контролів на момент оголошення результатів. У разі якщо студент бажає поліпшити свою оцінку, він складає залік за всією програмою навчальної дисципліни. При цьому, у підсумкову оцінку не враховуються (не додаються) бали накопичені студентом впродовж навчального семестру.

Критерії оцінювання модульного циклу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка національна та ECTS	Критерії оцінювання
90 – 100	Відмінно (A)	Студент дає абсолютно правильні відповіді на теоретичні питання з викладенням оригінальних висновків, отриманих на основі програмного, додаткового матеріалу та нормативних документів. При виконанні практичного завдання студент застосовує системні знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.
82-89	Добре (B)	Студент повністю розкрив теоретичні питання на основі програмного та додаткового матеріалу. При виконанні практичних завдань студент застосовує узагальнені знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.
74-81	Добре (C)	Студент повністю розкрив теоретичні питання, а програмний матеріал викладено у відповідності до вимог. Практичні завдання виконані в цілому правильно, але мають місце окремі неточності.
64-73	Задовільно (D)	Студент розкрив теоретичні питання, але при викладенні програмного матеріалу допущені окремі помилки. При виконанні практичних завдань студент припускається помилок, за рахунок недостатнього розуміння матеріалу.
60-63	Задовільно (E)	Студент неповністю розкрив теоретичні питання, відповідь містить суттєві помилки. При виконанні практичних завдань студент припускається значних помилок, а виконання завдань викликає значні труднощі у студента.
35-59	Незадовільно (FX)	Студенту не розкрив теоретичні питання і не може виконати практичні завдання. Як правило, такий студент виявляє здатність до викладення думки лише на елементарному рівні.
0-34	Незадовільно (F)	Студенту не виконав навчальну програму або якийсь елемент її складової, має фрагментарні знання, які не дозволяють розкрити теоретичні питання і виконати практичні завдання.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Семестровий контроль з дисципліни «**Основи наукових досліджень**» проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового заліку в усній формі за змістом та структурою підсумкових запитань, які цілісно охоплюють навчальний матеріал, визначений робочою навчальною програмою дисципліни. Термін проведення семестрового контролю визначений графіком навчального процесу. Впродовж семестру студенти мають можливість набрати від 0 до 100 балів, що переводиться у національну шкалу оцінювання і, відповідно, у шкалу ECTS. Якщо студент набрав 60 і більше балів, то залік може бути виставлений за результатами модульних контролів на момент оголошення їх результатів. Під час підсумкового семестрового контролю студент, який набрав більше 60 балів, має право підвищити свою оцінку, складаючи залік і, незважаючи на успішність спроби, його оцінка не може бути нижчою від суми балів накопичених впродовж навчального семестру. Підсумкова оцінка з дисципліни визначається викладачем на основі оцінювання відповідей на питання екзаменаційних білетів з урахуванням балів, отриманих за відповіді на додаткові питання.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи)	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно	не зараховано
0-34	F		

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1

- Тема 1. Наука як форма пізнання світу. Наукове пізнання та наукове дослідження. Поняття науки як сфери людської діяльності. Суть науки та наукової діяльності. Цілі та функції науки. Суть наукового пізнання, знання та наукового дослідження. Види та ознаки наукового дослідження. Суб'єкт, об'єкт та предмет наукових досліджень. Наукознавство. Класифікація наук. Взаємозв'язок науки з практикою.
- Тема 2. Історія розвитку науки та наукових досліджень. Виникнення науки. Підходи до періодизації історії науки. Донаукові знання Стародавнього сходу. Зародження наукових знань у часи античності. Натурфілософія. Середньовічна наука. Перша наукова революція XVII ст. і становлення класичної науки. Розвиток науки у XVII - XIX ст. (класичний етап). Розвиток науки у першій половині XX ст. Розвиток науки у другій половині XX - на початку XXI ст.
- Тема 3. Основні поняття і категорії наукової методології. Основи методології наукових досліджень. Основні форми наукового пізнання. Поняття про наукові факти. Формування та обґрунтування наукових гіпотез. Види гіпотез. Поняття наукової теорії, її сутність та структура. Структурні елементи науки. Докази як процес встановлення істинності твердження. Правила і умови доказів та спростувань. Поняття та рівні наукової методології. Філософська, загальнонаукова та конкретно-наукова методологія. Методологія теоретичних досліджень. Методологія досліджень емпіричного рівня. Основні форми наукових досліджень. Аналітичні наукові дослідження. Застосування модельного підходу в аналітичних дослідженнях. Експериментальні дослідження як метод наукового пізнання. Структурні елементи науки та їх характеристика. Категоріально-понятійний апарат наукового дослідження.
- Тема 4. Основні підходи та методи наукових досліджень, їх характеристика. Поняття наукового методу, його основні функції та риси. Об'єктивність та суб'єктивність наукового методу. Філософські підходи та принципи у науковому пізнанні. Натурфілософський, діалектичний, позитивістський підходи. Сучасні філософські підходи (неопозитивізм, постпозитивізм, структуралізм, постструктуралізм). Система та класифікація методів наукових досліджень. Загальнологічні, загальнонаукові та конкретно-наукові методи. Системний підхід в дослідженні. Методи географічних досліджень.
- Тема 5. Інформаційне забезпечення наукових досліджень. Поняття наукової інформації. Роль інформації в наукових дослідженнях. Види та ознаки науково-технічної інформації. Джерела інформації та їх використання у науково-дослідній роботі. Методи пошуку і збору наукової інформації. Принципи бібліографічного пошуку. Інформаційно-пошукові системи. Система УДК та ББК. Пошук інформації в мережі Інтернет. Аналіз та інтерпретація інформації. Організація роботи з науковою літературою. Поняття про інтелектуальну власність та її правова охорона.

Модуль 2

- Тема 6. Технологія і організація наукових досліджень. Наукова організація та планування праці в наукових дослідженнях. Принципи наукової організації праці. Програма, план та графік дослідження. Технологія та логіка наукового дослідження. Методика наукового дослідження. Загальна характеристика процесів та етапів наукового дослідження. Формулювання теми наукового дослідження та визначення робочої гіпотези. Визначення мети, завдань, об'єкта й предмета дослідження. Виконання теоретичних і прикладних наукових досліджень. Викладення матеріалу та формулювання висновків. Оформлення роботи. Організація робочого дня науковця. Організація робочого місця науковця. Особливості творчої праці в наукових дослідженнях. Впровадження результатів наукових досліджень та їх ефективність.
- Тема 7. Оформлення результатів наукових досліджень. Кваліфікаційна робота як наукове дослідження. Оформлення та форми впровадження результатів наукового дослідження. Наукова публікація. Функції та види наукових публікацій. Наукова стаття. Тези наукової доповіді.

Вимоги до змісту і структури кваліфікаційних робіт. Магістерська та дипломна робота: загальна характеристика. Послідовність виконання роботи. Підготовчий етап роботи. Робота над текстом. Заключний етап роботи. Підготовка до захисту та захист роботи. Керівництво роботою та її рецензування. Загальні вимоги до робіт. Структура і зміст. Вступ, його композиція. Основна частина роботи. Оформлення ілюстративного матеріалу. Висновки. Список використаних джерел. Додатки. Використання програми Microsoft Word для оформлення наукових робіт.

Тема 8. Методика підготовки наукових публікацій та виступів

Робота над доповідями і науковими публікаціями. Методика підготовки та оформлення публікацій. Техніка написання тексту. Доповідь (повідомлення) та особливості її підготовки. Специфіка усного виступу перед аудиторією. Підготовка презентації до виступу. Підготовка та оформлення студентських публікацій. Правила оформлення публікацій. Наукова мова та її особливості.

Тема 9. Методологія і організація географічних досліджень

Види та теоретична база географічних досліджень. Підготовка та етапи географічних досліджень. Інформаційне забезпечення роботи. Польові географічні дослідження, їх організація, проведення та аналіз. Техніка конкретних польових фізико-географічних досліджень. Організація географічних експедицій. Методика проведення соціально- та економіко-географічних досліджень.

Тема 10. Організація наукової діяльності в Україні

Державна організація наукової діяльності в Україні. Пріоритетні напрями наукових досліджень. Система підготовки наукових та науково-педагогічних кадрів. Соціально-правовий статус наукових працівників. Правова база з питань науково-технічної діяльності. Міжнародні наукові зв'язки України. Міжнародний досвід ведення науково-дослідницької роботи. Науково-дослідна робота у США та Західній Європі. Грантова робота. Етичні норми і цінності науки.

6.2.

Структура навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
3-й семестр						
Модуль 1						
Тема 1. Наука як форма пізнання світу. Наукове пізнання та наукове дослідження. Історія розвитку науки та наукових досліджень.	8	2	2			4
Тема 2. Історія розвитку науки та наукових досліджень	8	2	2			4
Тема 3. Основні поняття і категорії наукової методології. Основи методології наукових досліджень.	6	2				4
Тема 4. Основні підходи та методи наукових досліджень, їх характеристика.	8	2	2			4
Тема 5. Інформаційне забезпечення наукових досліджень.	8	2	2			4
Модульна контрольна робота	2		2			
Разом за модуль	40	10	10			20
Модуль 2						
Тема 6. Технологія і організація наукових досліджень.	11	4	2			5
Тема 7. Оформлення результатів наукових досліджень. Кваліфікаційна робота як наукове дослідження.	11	4	2			5
Тема 8. Методика підготовки наукових публікацій та виступів.	11	2	2			5

Тема 9. Методологія і організація географічних досліджень	9	2	2			5
Тема 10. Організація наукової діяльності в Україні	8	2				6
Модульна контрольна робота			2			
Разом за модуль	50	14	10			26
Разом за семестр	90	24	20	-		46

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
3 семестр						
Тема 1. Наука як форма пізнання світу. Наукове пізнання та наукове дослідження. Історія розвитку науки та наукових досліджень.	10	2				8
Тема 2. Історія розвитку науки та наукових досліджень	8					8
Тема 3. Основні поняття і категорії наукової методології. Основи методології наукових досліджень.	9	1				8
Тема 4. Основні підходи та методи наукових досліджень, їх характеристика.	9	1				8
Тема 5. Інформаційне забезпечення наукових досліджень.	8					8
Тема 6. Технологія і організація наукових досліджень.	10	1	2			7
Тема 7. Оформлення результатів наукових досліджень. Кваліфікаційна робота як наукове дослідження.	9	1				8
Тема 8. Методика підготовки наукових публікацій та виступів.	11	2	2			7
Тема 9. Методологія і організація географічних досліджень.	8					8
Тема 10. Організація наукової діяльності в Україні	8					8
Разом за семестр	90	8	4			78

6.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Історія розвитку науки та наукових досліджень.	2	
2	Наукова термінологія географічної науки.	2	
3	Методи і методологія наукових досліджень у географії.	2	
4	Наукове дослідження у ВНЗ. Форми НДРС.	2	
5	Організація праці та її планування в наукових дослідженнях. Основні етапи проведення наукових досліджень у географії.	2	2
6	Інформаційна база наукового дослідження.	2	
7	Вимоги до наукових робіт. Організація викладу результатів наукового дослідження	2	2
Разом		14	4

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Сутність та специфіка наукової діяльності	1	3
2	Структура і класифікація наук	1	3
3	Формати науково-дослідної роботи студентів	1	2
4	Наукове дослідження як форма розвитку науки	1	3
5	Вклад українських географів у розвиток географічної науки	1	2
6	Перспективні напрямки розвитку географії в Україні та світі	1	2
7	Системний підхід в наукових дослідженнях	1	2
8	Особливості наукових теорій природничих наук	1	2
9	Формування новітніх методів у географії	2	3
10	Можливості використання загальнонаукових методів у географії	2	3
11	Сучасні методи пошуку та опрацювання наукової інформації	1	3
12	Організація і послідовність проведення наукових досліджень	2	3
13	Значення ГІС-технологій у географічних дослідженнях	2	2
14	Структура наукового дослідження	2	3
15	Написання та оформлення курсових та кваліфікаційних робіт	2	3
16	Особливості підготовки студентських публікацій	2	2
17	Право інтелектуальної власності та поняття плагіату	1	2
18	Джерела фінансування наукових досліджень. Міжнародні гранти.	1	2
19	Нормативно-правові акти з питань наукової діяльності	1	2
20	Організація наукових досліджень в наукових та навчальних установах	2	3
21	Соціально-правовий статус наукових працівників	1	2
22	Сучасні пріоритетні напрями наукових досліджень	2	2
23	Організація і послідовність проведення наукових досліджень	2	3
24	Структура наукового дослідження	1	2
25	Емпірична база наукового дослідження	1	2
26	Теоретична база наукового дослідження	1	2
27	Організація роботи з науковими джерелами в бібліотеках та архівних фондах	2	3
28	Поняття наукової методології та методів наукового пізнання	2	2
29	Структура та етапи підготовки наукового твору	2	2
30	НДРС та її форми	2	2
31	Проблеми впровадження результатів дослідження прикладного характеру	1	3
32	Сучасні напрямки впровадження результатів досліджень в практичну діяльність	1	2
	Разом	46	78

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Вивчення навчальної дисципліни «Науково-дослідна робота студентів» передбачає використання географічних карт, навчальних атласів, ілюстрацій, схем, таблиць, довідників тощо, відповідно до теми заняття, а також сайту електронного навчання Moodle, низки освітніх порталів із електронним картографічним матеріалом, електронних каталогів бібліотек та ін. Для представлення деяких лекційних матеріалів та ін. передбачається використання мультимедійних проєкторів та екранів.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ Основна література

1. Дорошенко В.М. Основи наукових досліджень : навч. посіб. / В. М. Дорошенко, О. С. Тітлов, Т. А. Сагала, Н. О. Біленко; Одес. нац. акад. харч. технологій. - Одеса : ФОП Бондаренко М. О., 2019. - 156 с.
2. Сардак С.Е. Основи наукових досліджень : навч. посібник / С. Е. Сардак. – Дніпро : ДГУ, 2018. – 103 с.
3. Мороз Л.І., Мороз І.В., Литвиненко І.С., Прасол Д.В., Чугуєва І.Є. Науково-дослідна робота студентів у вищих навчальних закладах: Навчально-методичний посібник. – Миколаїв: Вид-во «Арнекс», 2017. – 162 с.
4. Тележенко Л.М. Основи наукових досліджень [Текст] : навч. посіб. / Л. М. Тележенко, Н. А. Дзюба, М. А. Кашкано, Л. О. Валевська ; Одес. нац. акад. харч. технологій. - Херсон: Вид. Гринь Д.С., 2016.- 192 с. - Бібліогр.: с. 187-190.
5. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень: Навч. посібник / Г. С. Цехмістрова. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2004. – 240 с.

Допоміжна література

1. Білуха М.Т. Методологія наукових досліджень [Текст] : Підручник / М.Т.Білуха. – К.: АБУ, 2002. – 480 с.
2. Головій В.М. Основи наукових досліджень: методологія, організація, оформлення результатів: Навч. посібник / Головій В.М. – К.:Хай-Тек Прес, 2010. – 344 с.
3. Зянько В.В. Основи науково-дослідної роботи: Навчальний посібник./ В.В. Зянько, Н.О. Коваль, Т.О. Журко – Вінниця: ВНТУ, 2013. – 143 с.
4. Кілінська К.І. Основи науково-дослідної роботи з географії: Навч. посібник / К. І. Кілінська. – Чернівці: Рута, 2001. – 112 с.
5. Ковальчук В.В. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник / В. В. Ковальчук, Л. М. Моїсєєв. – К.: ВД «Професіонал», 2004. – 208 с.
6. Колесников О. В. Основи наукових досліджень. 2-ге вид. випр. та доп. Навч. посіб. / О. В. Колесников. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 144 с.
7. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнктів / за ред. А. Є. Конверського. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 352 с.
8. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень: Навч. посібник / О. В. Крушельницька. – К.: Кондор, 2009. – 206 с.
9. Марцин В.С., Міценко Н.Г., Даниленко О.А. та ін. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник / Л.: Ромус-Поліграф, 2002. – 128 с.
10. Основи методології та організації наукових досліджень : Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнктів / за ред. А. Є. Конверського. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 352 с.
11. Романчиков В. І. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник / В. І. Романчиков. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 254 с.
12. Салюк М.Р. Методичні вказівки для написання дипломних робіт (для студентів 5 курсу денної форми навчання географічного факультету спеціальності: 7.04010401 – „Географія»). Укл.: М.Р. Салюк. – Ужгород: Видав. -УжНУІ, 2016.– 50 с.
13. Стеченко Д. М. Методологія наукових досліджень: Підручник / Д. М. Стеченко, О. С. Чмир. – К.: Знання, 2005. – 310 с.
14. Філіпченко А.С. Основи наукових досліджень: Конспект лекцій / А.С. Філіпченко. – К.: Академвидав, 2005. – 208 с.
15. Шейко В.М. Організація та методика науково-дослідної діяльності. Підручник / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарєнко. – К. :Знання-Прес, 2003. – 295 с.
16. Шопа Я.І. Студентська наукова робота : навч. посібн./ Я. І. Шопа, О. І. Конопельник, Н. Є. Фтомин ; за ред. П. М. Якібчука – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2013. – 184 с.
17. Яремчук В. Основи науково-дослідної роботи студентів : навчальний посібник для студентів факультетів гуманітарного профілю / Віталій Яремчук. – Острог : Національний університет —Острозька академія, 2012. – 56 с.; 2-ге вид., виправл

Ресурси в мережі Інтернет

1. Дорошенко В.М. Основи наукових досліджень : навч. посіб. / В. М. Дорошенко, О. С. Тітлов, Т. А. Сагала, Н. О. Біленко; Одес. нац. акад. харч. технологій. - Одеса : ФОП Бондаренко М. О., 2019. - 156 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://card-file.onaft.edu.ua/handle/123456789/9514>
2. Зянько В.В. Основи науково-дослідної роботи: Навчальний посібник./ В.В. Зянько, Н.О. Коваль, Т.О. Журко – Вінниця: ВНТУ, 2013. – 143 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://fk.vntu.edu.ua/images/documents/zianko_koval.pdf
3. Марцин В.С., Міценко Н.Г., Даниленко О.А. та ін. Основи наукових досліджень : навч. посібн. / Л.: Ромус-Поліграф, 2002. – 128 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://biology.univ.kiev.ua/images/stories/Upload/Kafedry/Biofizyky/2014/martsyn_osn_nayk_dosl.pdf
4. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнктів / за ред. А. Є. Конверського. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 352 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://biology.univ.kiev.ua/images/stories/Upload/Kafedry/Biofizyky/2014/konversky_osn_metod_ta_org_nayk_dosl.pdf
5. Тележенко Л.М. Основи наукових досліджень [Текст] : навч. посіб. / Л. М. Тележенко, Н. А. Дзюба, М. А. Кашкано, Л. О. Валевська ; Одес. нац. акад. харч. технологій. - Херсон: Вид. Гринь Д.С., 2016.- 192 с. - Бібліогр.: с. 187-190. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://card-file.onaft.edu.ua/handle/123456789/3366>
6. Шопа Я.І. Студентська наукова робота : навч. посібн. / Я. І. Шопа, О. І. Конопельник, Н. Є. Фтомин ; за ред. П. М. Якібчука – Львів :ЛНУ імені Івана Франка, 2013. – 184 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://physics.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/Stud-naukova-robota.pdf>
7. Яремчук В. Основи науково-дослідної роботи студентів : навчальний посібник для студентів факультетів гуманітарного профілю / В. Яремчук. – Острого : Національний університет –Острозька академія, 2012. – 56 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://eprints.oa.edu.ua/3008/1/posibnyk_Yaremchuk_web.pdf

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)